

Brusel 20. března 2023
(OR. en)

6525/1/23
REV 1

CO EUR-PREP 10
POLGEN 16
ECOFIN 157
SOC 118
EMPL 77
EDUC 57
COMPET 117
MI 121
ENV 146
ENER 81

POZNÁMKA

Odesílatel: Generální sekretariát Rady
Příjemce: Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět: Evropský semestr 2023
– souhrnná zpráva

Delegace naleznou v příloze souhrnnou zprávu vypracovanou předsednictvím o závěrech přijatých Radou, které se týkají roční analýzy udržitelného růstu 2023, zprávy mechanismu varování, společné zprávy o zaměstnanosti a doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny. V předmětném dokumentu jsou rovněž zohledněna související jednání, která se uskutečnila v souvislosti s evropským semestrem 2023 v průběhu první fáze cyklu v různých složeních Rady.

Souvislosti

Komise přijala dne 22. listopadu 2022 „podzimní balíček“ pro evropský semestr 2023, jehož součástí byly:

- roční analýza udržitelného růstu na rok 2023¹, která stanoví strategii EU v oblasti hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti v souladu se čtyřmi rozměry konkurenceschopné udržitelnosti;
- zpráva mechanismu varování 2023², v níž bylo doporučeno, aby sedmnáct členských států bylo v roce 2023 podrobena hloubkovému přezkumu s cílem identifikovat a posoudit závažnost případných makroekonomických nerovnováh;
- návrh společné zprávy o zaměstnanosti³, v níž byla analyzována situace v oblasti zaměstnanosti a sociální situace v Evropě a poukázáno na oblasti, v nichž bylo dosaženo pokroku, a oblasti, kde je naopak třeba učinit více;
- doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny⁴ (doporučení pro eurozónu) na období 2023–2024, které doporučilo, aby členské státy eurozóny samostatně přijaly opatření, mimo jiné provedením svých plánů pro oživení a odolnost, a společně v rámci Euroskupiny.

Roční analýza udržitelného růstu nastiňuje priority hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti pro EU na období 12 až 18 měsíců od jejího vydání. Hospodářská perspektiva představená v roční analýze udržitelného růstu vycházela z podzimní hospodářské prognózy Komise z listopadu 2022, která ukázala, že po silné první polovině roku 2022 vstoupila ekonomika EU do mnohem náročnější fáze.

¹ Dokument 15184/22.

² Dokument 15189/22.

³ Dokument 15076/22.

⁴ Dokument 15180/22.

Navzdory hospodářskému otřesu způsobenému ruskou agresí vůči Ukrajině zůstal růst HDP v EU v první polovině roku 2022 silný a ve třetím čtvrtletí zůstal kladný. Ukázalo se, že trhy práce jsou obzvláště odolné, nezaměstnanost dosáhla rekordně nízké úrovně a zaměstnanost byla rekordně vysoká.

Roční analýza udržitelného růstu vymezila agendu hospodářské politiky s cílem zmírnit negativní dopady energetických otřesů v krátkodobém horizontu a pokračovat v úsilí o podporu udržitelného růstu podporujícího začlenění a zvýšení odolnosti ve střednědobém horizontu při současném zachování flexibility pro řešení nových výzev.

Dne 17. ledna 2023 schválila Rada ECOFIN **závěry Rady o roční analýze udržitelného růstu na rok 2023**⁵. Ministři uznali, že ekonomika a společnost EU čelí četným hospodářským, sociálním a geopolitickým výzvám, jež jsou důsledkem útočné války Ruska proti Ukrajině. Bylo uznáno, že historicky vysoké ceny energií, vysoká míra inflace, výpadky dodávek, zvýšená míra zadlužení a rostoucí výpůjční náklady výrazně postihují mnoho domácností a podniků v EU, což vyžaduje rychlá, cílená a koordinovaná politická opatření na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni.

Rada se obecně shodla, že ekonomické priority vymezené v roční analýze udržitelného růstu a čtyři rozměry konkurenceschopné udržitelnosti – environmentální udržitelnost, produktivita, spravedlnost a makroekonomická stabilita – i nadále slouží jako vodítko pro koordinaci hospodářské a fiskální politiky a politiky zaměstnanosti EU. Byla uznána potřeba chránit hospodářskou, fiskální a finanční stabilitu a řešit makroekonomické nerovnováhy. Politická opatření by měla podporovat spravedlivý, inkluzivní, odolný a udržitelný růst. Opatření by měla rovněž přispět k urychlení ekologické a digitální transformace a k posílení energetické bezpečnosti, a to v souladu se střednědobými a dlouhodobými cíli EU v oblasti klimatu a životního prostředí.

⁵ Dokument 5125/23.

Pro rok 2023 Rada konstatovala, že evropský semestr a provádění plánů pro oživení a odolnost by měly i nadále tvořit rámec koordinace politik EU. Záměr Komise poskytnout ucelený přehled hospodářských a sociálních problémů v každém členském státě, včetně pečlivého sledování vznikajících rizik, byl uvítán, přičemž byl zdůrazněn význam pokračujícího provádění postupu při makroekonomické nerovnováze pro řešení makroekonomických nerovnováh. Rada nicméně vyzvala k tomu, aby se evropský semestr i nadále zaměřoval především na hospodářskou a fiskální politiku a politiku zaměstnanosti, včetně těch, které jsou relevantní pro ekologickou a digitální transformaci, a aby se zabránilo zdvojování a překrývání mezi různými oblastmi dohledu a zároveň byla zajištěna doplňkovost.

Ve svých závěrech ze dne 17. ledna 2023 týkajících se **zprávy mechanismu varování 2023**⁶ Rada ECOFIN uvítala analýzu uvedenou v dokumentu, která zahájila dvanácté roční kolo postupu při makroekonomické nerovnováze v EU a v eurozóně.

Ministři vzali na vědomí záměr Komise provést hloubkové přezkumy u deseti členských států, které v roce 2022 čelily nerovnováze nebo nadměrné nerovnováze, jakož i u dalších sedmi členských států, u nichž existuje konkrétní riziko nového vzniku nerovnováhy.

Rada zdůraznila, že předcházení makroekonomické nerovnováze a její náprava zvyšují schopnost členských států reagovat na otřesy a podporují hospodářskou konvergenci. Snížení všech nerovnováh má pozitivní vedlejší účinky v celé eurozóně a EU.

⁶ Dokument 5124/23.

V návrhu doporučení Rady týkajícího se hospodářské politiky eurozóny z roku 2023⁷ bylo členským státům doporučeno, aby přijaly opatření na období 2023–2024 samostatně, a to prováděním svých plánů pro oživení a odolnost, a společně v rámci Euroskupiny. Ekonomiky eurozóny by měly udržet vysokou úroveň veřejných investic a podporovat soukromé investice potřebné ke zvýšení hospodářské a sociální odolnosti a podporovat zelenou a digitální transformaci, včetně větší energetické účinnosti a přechodu na obnovitelné zdroje energie. Měly by provádět programy politiky soudržnosti a plány pro oživení a odolnost, přitom dbát na včasné provádění reforem a investic a zajistit, aby aktualizace plánů byly cílené, zohledňovaly vývoj hospodářské situace a neslevovaly z celkových ambicí.

Pokud jde o sociální aspekty návrhu doporučení týkajícího se hospodářské politiky eurozóny⁸, byly členské státy vyzvány, aby jednaly v souladu s vnitrostátními postupy a respektovaly úlohu sociálních partnerů s cílem podpořit vývoj mezd, který zmírní ztrátu kupní síly pracovníků, zejména pracovníků s nízkými příjmy, a zároveň zohlední střednědobý vývoj produktivity a omezí sekundární dopady na inflaci. Měla by být přijata opatření k rozvoji a v případě potřeby přizpůsobení systémů sociální podpory, které pomohou zranitelným domácnostem vypořádat se s energetickým šokem a se zelenou a digitální transformací, a reagovat tak na zvýšené riziko chudoby. Členské státy eurozóny by měly dále zlepšovat aktivní politiky na trhu práce a přijímat opatření k řešení nedostatku kvalifikovaných pracovníků a podporovat kvalitní zaměstnanost.

Doporučení bude přijato po potvrzení Evropskou radou na zasedání ve dnech 23. a 24. března 2023.

⁷ Dokument 5041/23.

⁸ Dokument 5278/23.

Dne 13. března 2023 přijala Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele **společnou zprávu o zaměstnanosti 2023**⁹. Poskytuje každoroční přehled klíčového vývoje zaměstnanosti a sociální situace v Evropské unii a nejnovějších opatření politik členských států v souladu s hlavními směry politik zaměstnanosti členských států.

Na stejném zasedání Rada schválila **závěry o roční analýze udržitelného růstu 2023 a společné zprávě o zaměstnanosti**¹⁰, v nichž vyzvala členské státy, aby ve svých národních programech reforem zohlednily priority a zjištění obou dokumentů a aby zintenzivnily provádění zásad evropského pilíře sociálních práv v zájmu dosažení hlavních cílů EU a vnitrostátních cílů pro rok 2030. Rada požádala členské státy, aby zlepšily přiměřenost a udržitelnost systémů sociální ochrany pro všechny s cílem posílit hospodářskou a sociální odolnost, a to s ohledem na klesající počet obyvatel v produktivním věku v souvislosti s demografickými změnami.

Členské státy by měly do všech fází evropského semestru a cyklu tvorby politik systematicky, včas a smysluplně zapojovat sociální partnery, občanskou společnost a další relevantní zúčastněné strany, neboť to má zásadní význam pro úspěch koordinace a provádění hospodářské a sociální politiky a politiky zaměstnanosti.

Ministři vyzvali Komisi, aby monitorovala zaměstnanost, dovednosti a sociální aspekty ekologické a digitální transformace v rámci evropského semestru, přičemž očekávají aktualizaci vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu.

⁹ Dokument 6059/23.

¹⁰ Dokument 6681/23.

Výměny názorů a politická rozprava

Dne 6. prosince 2022 uspořádala Rada ECOFIN výměnu názorů o třech prvcích podzimního balíčku: roční analýze udržitelného růstu, která nastínila priority hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti pro EU na období 12 až 18 měsíců, zprávě mechanismu varování 2023, která zahájila roční cyklus postupu při makroekonomické nerovnováze, a o doporučení pro doporučení Rady týkajícím se hospodářské politiky eurozóny, které poskytlo členským státům eurozóny doporučení týkající se politik, které ovlivňují fungování eurozóny jako celku. Tyto tři dokumenty byly schváleny na zasedání Rady ECOFIN dne 17. ledna 2023.

V návaznosti na podzimní balíček, který předložila Komise, uspořádala Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele dne 8. prosince 2022 politickou rozpravu o evropském semestru. Ministři s balíčkem obecně vyjádřili spokojenost a považovali jeho priority a výzvy za relevantní a platné. Ministři vyzvali k nalezení rovnováhy mezi střednědobými a dlouhodobými výzvami, a to při dočasné podpoře zranitelných skupin kvůli zvýšeným životním nákladům z důvodů vysoké inflace a vysokých nákladů na energie. Ministři byli toho názoru, že odborná příprava a učení, jako je prohlubování dovedností a změna kvalifikace, jsou nezbytnými nástroji k překlenutí propasti mezi nedostatkem pracovních sil a nezaměstnaností. Zdůraznili klíčový význam aspektů politiky zaměstnanosti a sociální politiky v rámci evropského semestru.

Během výměny názorů konané dne 13. března 2023 se ministři Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele zaměřili na konkurenceschopnost a dovednosti. Vyslovili názor, že pro dosažení udržitelné hospodářské odolnosti a prosperity, jakož i sociálního blahobytu je nezbytná konkurenceschopnost. Kromě toho usnadní ekologickou a digitální transformaci vytvářením příležitostí pro podniky a jednotlivce. Ministři byli toho názoru, že budoucí konkurenceschopnost evropských ekonomik závisí na souboru dovedností evropských pracovníků, neboť nízká úroveň digitálních dovedností může brzdit růst produktivity a prohlubovat digitální propast vedoucí k nerovnostem. Dovednosti mají zásadní význam pro splnění cíle EU dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality a využít příležitostí digitální dekády, přičemž nikdo nesmí být opomenut.

Na zasedání Rady pro životní prostředí konaném dne 16. března 2023 ministři zdůraznili, že navzdory významným ekonomickým, sociálním a fiskálním výzvám vyplývajícím z ruské agrese vůči Ukrajině je třeba nadále zkoumat socioekonomické přínosy environmentální udržitelnosti. Ministři se zabývali průřezovými hospodářskými faktory, které mohou přispět k urychlení přechodu k udržitelným systémům spotřeby a výroby, řešit úbytek biologické rozmanitosti a podpořit hospodářský růst. V této souvislosti zdůraznili, že řešení nedostatku investic do životního prostředí, prosazování ekologického sestavování rozpočtu a postupné ukončování dotací na fosilní paliva a dalších škodlivých dotací může hrát klíčovou úlohu při usnadňování udržitelných systémových transformací. Rovněž poukázali na to, že evropský semestr musí zůstat transparentním procesem, a v tomto ohledu poukázali na význam znalostí a dostupnosti spolehlivých údajů jako na důležité faktory umožňující ekologickou transformaci.

S ohledem na parlamentní rozměr evropského semestru spolupředálo předsednictví s Evropským parlamentem parlamentní týden evropského semestru 2023¹¹ (27. a 28. února 2023) na téma správy ekonomických záležitostí EU z parlamentní perspektivy a zúčastnilo se společné rozpravy Evropského parlamentu o evropském semestru (14. března 2023).

¹¹ Evropský parlamentní týden – program (v angličtině)